

Máthé Andrea

Miként nézzük – avagy az imaginális érzékelés lenyomatai

Végzős képzőművész hallgatók kiállítása Pécssett

- eMKá Galéria, Pécs
- 2008. július 8 – augusztus 8.

Soha nem ígér könnyű műélvezetet sok alkotó sokféle művét nézni egy kiállításon. Még nehezebb a helyzet, ha a kiállítóknak különféle elvárásoknak is meg kell felelniük, hiszen egy diplomamunkának demonstrálnia kell a szakmai tudást, a kibontakoztatott képességeket, a világlátást – ráadásul úgy, hogy azzal ne elfedje, hanem épp hogy megmutassa tehetségét. Miként nézzük a pécsi diplomakiállításon résztvevő 15 alkotó műveit? Vannak-e jó, élvezhető ('joy és pleasure') művek, és vajon hatásuk alá tudunk-e kerülni?

SZALAY PÉTER

Libero arbitrio, 2007, ablak, fa, napelem, solar motor, huzal, porcelánfoglat, villanykörte, vezeték, papír, damil, 120 x 120 x 50 cm © Fotó: Sulyok Miklós

A pécsi Művészeti Kar Galériájában rendezett kiállításon látható művek nagy része szerencsére képes találkozni és párbeszédbe lépni a befogadóval, ami azt jelenti, hogy a korábbi évekhez hasonlóan a „kéz és a szellem” sikeresen találkozik a művekben. Tehetségüket az is jelzi, hogy több kiállítót (NOVICZKY MÁRTA, STARKEY KRISZTINA, SZALAY PÉTER) meghívtak a közelmúltban megrendezett eszéki egyetemi kiállításra. CSIKI EMESE műve a diplomakiállítással egy időben látható a dunaújvárosi Kortárs Művészeti Intézetben, és ugyancsak ő meghívást kapott a csehországi Klatovyban *Start Point – Exhibition of the Best Art Thesis of European Art Academies* címmel friss diplomások műveiből rendezett kiállításra is.

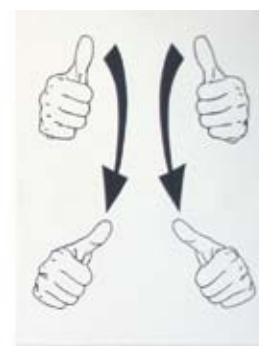
A 2008-ban bemutatott művekre általánosságban azt mondhatjuk, hogy a művészet megismerő szerepével kapcsolatos töprengés jegyében születtek, illetve a mindennapi tapasztalat képi megjeleníthetőségével foglalkoznak. A kifejezetten elemző típusú festmények közé tartozik NAGY VIKTÓRIA *A jelbeszéd vizuális megjelenítése* című sorozata, mely kassági kiindulópontját fordítja pop artba. VERECZ SZILVIA *Transzparencia és ismétlődés* című,

érzékeny akvarellsorozata, TURI ZSUZSA analízáló-boncoló – színeivel, formáival a nőiségre utaló – virágképe és SZALAI ILDIKÓ fehérrel dolgozó festménye ugyancsak analitikus jellegű.

Csiki Emese Claes Oldenburg mottójától („hitvallásom az olyan művészet, amelyre rá lehet ülni”) indítva készítette el humort sem nélkülöző, mail artos *Pecsét-szék* című installációját, ahol a mű egyben használati eszköz, alkalmazás és a gondolkodásmód manifesztuma is. A mű játékoságát a hozzá tartozó pecsétnyomók sajátos feliratai fokozzák. Szalay Péter installációja négy, egymásra merőlegesen felfüggesztett, kopott keretű ablaktábla, melynek közepén egy halvány villanykörte körül szárnyverdesve röpködő barna éjszakai lepkét látunk és hallunk. A mű címe: *Libero arbitrio* (*Szabad akarat*). Az eszközök minimalizálásával, a hétköznapiág szélsőséges fokozásával éri el ez a konceptuális mű elementáris, elgondolkodtató hatását. „Nincs kitérés” – mondja a mű, és itt nem pusztán filozófiai kérdéstről van szó, hanem mindannyiunk csapdába esettségéről, korlátozott választási lehetőségeiről.

Starkey Krisztina fotósorozata egyfajta reflexió a street art-ra, amennyiben a városban, a pécsi utcák falain látható graffitiket választja képei témájaként. Közöttük bukkan rá egy talányos tagre is, amelyet több helyen is felfedez majd analizise tárgyává tesz. A kusza vonalakból kibontakozó fiúalak megjelenítése a befogadót arra készíti, hogy elgondolkodjon az 1982 óta művészetnek tekintett műfaj mibenlétén: vajon képesek vagyunk-e az utcán is műalkotásként szemlélni a graffitit, vagy „csak” falfirkának tartjuk? Hozzájárul-e a műfaj kanonizálásához és a befogadói optika átállításához az, hogy a nagy múzeumok – például a Tate Modern – is kiállítják a graffitiket?

Noviczki Katalin *Portré I-II-II.* című, Hans Arp képeire emlékeztető kisebb méretű festménysorozata a kép folt- és színlapú újraértelmezésére tesz kísérletet: szokatlan színfoltjaiból karakteres vonásokkal rendelkező portré- és tárgyegyüttesek állnak össze. Győri Zsuzsanna is portrét, önarcképet interpretál, de egészen másként: a fekete-fehér, pozitívban és negatívban fotószerűen megfestett három-három táblából álló önarckép darabjainak sorrendjét megbontva az arc egésze töredékek egységként jelenik meg anélkül, hogy roncsolást vagy durvább beavatkozást éreznénk. A fegyelmetten, pontosan alkalmazott festészeti eszközök egyfajta szilárd líraiságot szülnek, melyek óvatosan hívják fel a figyelmet az üresen maradt táblakép részekre. Szokodi Veronika *Képkocak a múltból* című festményén, amely hajlítot

NAGY VIKTÓRIA
A jelbeszéd vizuális megjelenítése, 2008

VERCZ SZILVIA
Transzparencia és ismétlődés, 2008

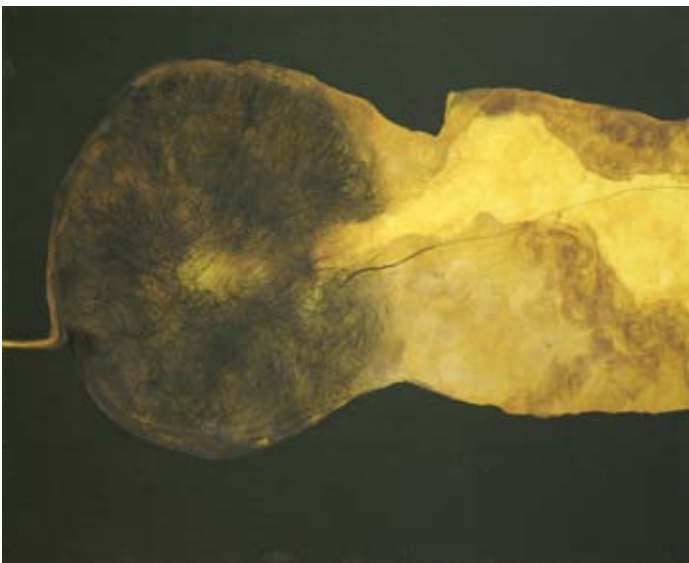
NOVICZKI KATALIN
Arc, Madaras, 2008

SZOKODI VERONIKA
Képkockák a múltból, 2008

KÖNYVÁSÓ LÁSZLÓ
Cím nélkül, 2008

GÁBOR ÁGNES
Cím nélkül, 2008

PINCZEHELYI ANDRÁS
Pályaudvar, 2007, olaj, vászon, 170 x 225 cm
© Fotó: Körtvélyesi László

fekete-fehér („a múlt”), illetve színes („a jelen”) filmszalagot imitálva mutat közismert arcokat, szintén a portré műfaját analizálja, felvetve a másolás, az ismétlés, az egyéni hozzáátétel időben újrendezőző kérdéseit.

A táblakép-festészet értelmezési vonalába kapcsolódik be GÁBOR ÁGNES *Cím nélkül*, a fekete-sárga színeken belüli felületek kidolgozásával foglalkozó munkája, valamint SZÉP VERA fehér vásznon hangsúlyos fekete ecsetvonalával melankolikus csendéletet idéző festménye, továbbá KÖNYVÁSÓ LÁSZLÓ, TIRPÁK BÁLINT, valamint PINCZEHELYI ANDRÁS (Tolvaly Ernő) alkotásai – mindegyik különböző módon. Könyvasó László, aki a Színerő II. és III. projekt résztvevője is volt, *Cím nélkül* műve folytatja a lírai absztraktot fragmentumokká daraboló, színkonstrukciók-ká alakító változatát. Tirpák Bálint is évek óta megkezdett koncepcióját folytatja, és *Párhuzamos kulturális jelenségek* című diplomamunkáján immár oldottabban, nagyvonalúbban kezeli a folklór elemeket, köztük a pártával díszített fiatal nő portréját. A hét táblás fekete háttéren többször is szerepelteti fényképét, melyet mint ha a szél sodorna, de ugyanakkor át is húzza egy festékcsíkkal, mintha minden, amit képvisel, nem csak a visszahozhatatlan, de már értelmezhetetlen múlthoz tartozna. PINCZEHELYI ANDRÁS három táblaképet állított ki, *Pályaudvar* valamint *Forgatás I. és II.* címmel. Művein olyan oppozíciót, disszonanciát jelenít meg, amelyben a magas szintű mesterségbeli tudás, a kifinomult festészeti eszközök és az ábrázolt kegyetlen jelenet feszülnek egymásnak. Mindhárom festmény csoportkép, amelyen belül még két – egy hármas és egy kettes csoport – látható. A jelenetek bizarrsága abból adódik, hogy a beállítás, a megjelenítés szintjén a csoportoknak mintha semmi közük sem lenne egymáshoz, ugyanakkor mégis egy látens összetartozás, történet áll össze belőlük. A meleg színek és a tárgyilagos bemutatás alkotói pozíciójának ellentétéből bomlik ki a festményeken látható jelenetek szinte lebilincselően rémisztő hatása, amelyet a kettes csoportok intim aktusa és a hármas csoportok nyilvános szférába tartozó cselekedeti közti feszültségen alapul.

A hallgatók konzulensei: Losonczy István, Hegyi Csaba, Lengyel András, Palotás József, Nyilas Márta, Colin Foster